

A KOMU TÍM PROSPĚJETE: **JAK AKTIVISMUS POMÁHÁ FORMOVAT ČESKOU DEMOKRACII**

Proč aktivismus není sprosté slovo? Jak se liší práce influencerky a člena velké aktivistické organizace? A jak si nastavit hranice a čelit nenávisným komentářům?

O tom všem jsme si povídali v prvním dílu podcastu Demo(z)krat se spoluzakladatelem Milionu chviliek pro demokracii Benem Rollem a greenfluencerkou Rozáříí Haškovcovou neboli [@shluk.bunek](#).

A je toho mnohem víc! Máme pro vás další tipy, inspiraci a fakta. Zkrátka všechno, co se do podcastu nevešlo.

VĚDĚLI JSTE ?

Jak globální aktivismus zalepil díru v systému i ozonu

Ani ta ozonová díra už není, co bývala. Za posledních 30 let se její velikost snížila o více než 50 %. A jak se podařilo eliminovat jednu z nejobávanějších hrozeb? Kampaň, která propojila aktivisty, ekologické organizace, vědecké instituce a vlády po celém světě, vedla k přijetí Montrealského protokolu v roce 1987. Ten napomohl zákazu nebezpečných látek, které ozonovou vrstvu poškozují. Dodnes patří mezi nejúspěšnější environmentální opatření v dějinách lidstva. Vidíte? Jde to!

Happening? Protest!

Cenzura, útlak a nesvoboda. Happeningy patřily v 60. a 70. letech mezi populární formy protestu. U nás si je nejčastěji spojujeme s disidenty a bojem proti totalitě. České kořeny najdeme u Milana Knížíka nebo Eugena Brikciuse. A dnes jsou happeningy opět v kurzu – převážně jako nástroj pro šíření různorodých myšlenek a politických i společenských postojů.

A jak se liší happening od demonstrace? Záměrem i počtem účastníků. Na demonstraci potkáte stovky, tisíce lidí, kteří vyjadřují podporu, nesouhlas nebo nespokojenost s děním okolo. Zato happening nás vyzývá k zamyšlení a diskuzi. Přitahuje pozornost k určitému tématu, proto musí být nápaditý, neotřelý a interaktivní.

Strašák jménem aktivismus

Kolikrát jste se setkali s negativními nálepkami, když je řeč o aktivismu? A co teprve takový environmentální aktivismus? Spousta lidí si myslí, že aktivistky a aktivisté mají radikální názory a jen pořádají demonstrace. Ve skutečnosti je aktivismus základním kamenem aktivního občanství a zahrnuje i ty nejobyčejnější činy – změnu životního stylu, podporu konkrétních politických iniciativ nebo šíření osvěty.

A KDE TO VŠECHNO ZAČALO?

SOKRATES (469–399 př. n. l.)

Člověče, mysli! Sokrata, filozofického velikána starověkého Řecka, můžeme považovat za jednoho z prvních aktivistů. Veřejně vystupoval proti tradičním hodnotám a politickým autoritám Athén, kritizoval neochotu lidí přemýšlet a bránil se pasivnímu přijetí společenských norem. Jeho filozofické metody, jako je *sokratovská ironie* a *elenchos* čili kladení otázek, vyvolávaly kritické myšlení u obyčejných lidí, což vláda považovala za nebezpečné.

ROSA PARKS (1913–2005)

Začíná to u důstojnosti. Rosa Parks patří mezi nejvýznamnější postavy v historii amerického hnutí za občanská práva. V roce 1955, ve městě Montgomery v Alabamě, odmítla v autobuse uvolnit místo bílému muži. Následoval bojkot autobusové dopravy, který se stal klíčovým momentem v hnutí za rasovou rovnost. Rosa Parks se stala symbolem odporu proti segregaci a diskriminaci a inspirací pro další aktivistky a aktivisty po celém světě.

Poznáte významné české aktivistky a aktivisty? Čtěte si nápovědy postupně.

Schválně – po kolikáté budete mít jasno?

Správné odpovědi se dozvíte v materiálu k příštímú dílu.

- a. Byla to česká politička, novinářka a spisovatelka, která se aktivně podílela na budování českého státu.
- b. Byla jednou z mála žen, kterým bylo umožněno zapojit do politiky a bojovat za svá práva. Založila Ženský klub český a usilovala o to, aby ženy měly stejné možnosti jako muži.
- c. Zastřelili ji nacisté 30. června 1942 v Kobyliském lese v Praze. Její smrt byla důsledkem jejího otevřeného odporu proti nacistické okupaci a jejího celoživotního boje za práva žen.

- a. Byl to vysokoškolský student historie, který se stal symbolem boje za svobodu a proti komunistickému režimu.
- b. Jeho tragický čin se stal symbolem proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy.
- c. Nebyl sám. Pár dní po něm se téhož dopustil pivovarský dělník Josef Hlavatý v Plzni. Měsíc po jeho pohřbu se ze stejného důvodu v Praze upálil další student, Jan Zajíc.

- a. Tato umělecko aktivistická skupina se zaměřuje na nápadité změny ve veřejném prostoru, které často zároveň upozorňují na společenské nebo politické problémy České republiky.
- b. Za několik počinů stanuli členové skupiny před soudem – například fingovaný výbuch atomové bomby v Krkonoších, kdy zmanipulovali videozáznam pořadu Panorama.
- c. Jeden z nejznámějších počinů této skupiny nesl název Prezidentovo špinavé prádlo a nad Pražským hradem zaválaly místo standarty červené trenýrky.

POSVIŤTE SI NA TO

1

KOŘENY POLITICKÉHO AKTIVISMU ANEB TROCHA SOCIOLOGIE

Jak se vyvíjel politický aktivismus v Česku? Mrkněte na recenzi publikace Ondřeje Císaře – a jestli vám kniha padne do oka, zastavte se pro ni třeba v knihovně!

🔗 [ONDŘEJ CÍSAŘ: POLITICKÝ AKTIVISMUS V ČESKÉ REPUBLICCE: SOCIÁLNÍ HNUTÍ A OBČANSKÁ SPOLEČNOST V OBDOBÍ TRANSFORMACE A EVROPEIZACE](#)

2

JAK NA ORGANIZACI A SPOLUPRÁCI?

Žádný organizovaný z nebe nespádl. Praktická příručka od Limity jsme My vám pomůže najít a zapojit parťáčky a parťáky, plánovat a spolupracovat.

🔗 [KLIMATICKÁ SPRÁVEDLNOST BUDE, JENOM SE TOMUSÍ DOBŘE ZORGANIZOVAT](#)

3

HLAVNĚ SE Z TOHO NEZBLÁZNIT!

Aby člověk mohl měnit svět kolem sebe, musí umět pečovat o sebe i vztahy ve skupině. Nesehnutí vám poradí, jak na to!

🔗 [AKTIVISMUS UDRŽITELNĚ ANEB JAK MĚNIT SVĚT A NEZBLÁZNIT SE Z TOHO](#)

4

ZAPOMNĚLO SE NA MLADÉ?

Jaký vztah má mladá generace k politice? A jaké bariéry stojí v cestě k aktivnímu občanství?

🔗 [EURYDICE: PROČ SE MLADÍ LIDÉ VÍCE NEZAPOJUJÍ DO DEMOKRATICKÉHO ŽIVOTA?](#)

🔗 [POLITIČTÍ IGNORANTI? DVACÁTNÍCI JEN MAJÍ POCIT, ŽE SE NA NĚ ZAPOMNĚLO](#)

🔗 [AGORA CE: AKTIVNÍ OBČANSTVÍ A MLADÍ LIDÉ](#)